

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie gemeente Westland

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

12 mei 2011 / rapportnummer 2520-32

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Westland heeft het voornemen een gemeentebrede structuurvisie op te stellen. Het gaat vooral om ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, herstructurering van glastuinbouw en infrastructurele ingrepen. Omdat de structuurvisie kaderstellend is voor activiteiten die m.e.r. (beoordelings-)plichtig kunnen zijn wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het college van burgemeester en wethouders is de initiatiefnemer, de gemeenteraad van Westland is verantwoordelijk voor de besluitvorming. De Commissie voor de m.e.r. adviseert over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport (MER).

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (R&D) en de koersnotitie structuurvisie gemeente Westland. Ook heeft zij kennis genomen van de Greenportvisie Westland 2020, de recente evaluatie daarvan, het waterplan en de energievisie. Uit deze documenten komen verschillende uitdagingen en opgaven voor de korte tot lange termijn naar voren. De koersnotitie geeft een duidelijke visie op de beoogde ruimtelijk ontwikkeling hiervoor, en doorvertaling daarvan in een centrale doelstelling en strategische doelen.²

De Commissie kan in grote lijnen instemmen met de aanpak zoals in de notitie R&D staat beschreven. In de volgende hoofdstukken geeft zij enkele aandachtspunten in aanvulling op de notitie R&D.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten.

- Een nadere concretisering van de strategische doelen uit de koersnotitie.³ Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen doelstellingen voor overstijgende thema's (zoals water en duurzame ontwikkeling) en die voor concrete projecten/onderdelen.
- Een beschrijving van de planonderdelen en projecten die in de structuurvisie worden vastgelegd, inclusief een onderbouwing van reeds gemaakte keuzes;
- Inzicht in de mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Betrek daarbij ook de cumulatieve gevolgen van andere activiteiten en besteed aandacht aan de mogelijke externe werking op beschermde gebieden buiten het plangebied. De notitie R&D geeft aan dat een voortoets onderdeel uitmaakt van het planMER. Deze voortoets zal moeten uitwijzen of een Passende beoordeling moet worden opgesteld;
- Inzicht in het huidige en toekomstige watersysteem. Hierbij moet duidelijk worden aangegeven op welke wijze de structuurvisie rekening houdt met de kwantitatieve en kwalitatieve opgaven die voortkomen uit het waterplan.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'. Bijlage 2 bevat een overzicht van de zienswijzen.

² Zie ook pagina 13-14 van de koersnotitie.

³ Het gaat hier om doelen met een ruimtelijke aspect / ruimtelijke consequenties.

- Inzicht in de te verwachten infrastructurele veranderingen. Geef met een doorkijk naar 2040 ook inzicht in de bijdrage (positief/negatief) van de A4 Delft-Schiedam en de tweede oeververbinding aan de huidige problematiek.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond en doel

De koersnotitie, de evaluatie Greenport Westland en het waterplan geven helder inzicht in de problemen en knelpunten in het plangebied en gaan in op de beoogde resultaten.

De Commissie adviseert in het MER doelstellingen uit te werken voor zowel structuurvisie-brede thema's (zoals het groen-blauwe raamwerk en duurzame ontwikkeling) als voor concrete onderdelen/projecten van het plan (zoals herstructurering glastuinbouw, bedrijventerreinen, woningbouwlocaties).⁴

De doelstellingen kunnen in twee stadia in het planvormingsproces een rol vervullen:

- bij de afbakening van te beschrijven alternatieven en het verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten;
- bij het toetsen van alternatieven/maatregelen op doelbereik.

Het is daarbij verhelderend om inzicht te geven in hoeverre doelen in balans zijn dan wel conflicteren, en –indien van toepassing– welke keuzen hierin gemaakt worden.

2.2 Beleidskader

De koersnotitie biedt al een goede basis voor de uitwerking van het beleidskader in het MER. Beschrijf in het MER de randvoorwaarden uit het relevant rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Geef aan wat de consequenties zijn voor de verschillende planonderdelen. De Commissie adviseert daarbij ook in te gaan op:

- Het waterplan gemeente Westland (2008).⁵ Geef daarbij aan hoeverre afstemming met de waterbeheerders plaatsvindt;
- De Natuurbeschermingswet;

⁴ Bijvoorbeeld 'goede leefomgeving' en 'duurzame energievoorziening' zijn ruime begrippen. Maar wanneer is er sprake van een 'goede leefomgeving'? is dit wanneer er geen toename is van het aantal geluidgehinderden, of bij een afname van x %? Idem dito 'duurzame energievoorziening', gaat het alleen om de toepassing van WKKs of wordt gestreefd naar CO₂-neutraal?

⁵ LTO-Noord stelt in haar zienswijze dat het vastgestelde waterplan een gewijzigde invulling gaat krijgen.

- De Energievisie gemeente Westland (2007).

2.3 Procedure en te nemen besluit(en)

De structuurvisie zal de planologische ruimte bieden voor reeds in gang gezette en toekomstige, nader uit te werken en te bestemmen, activiteiten. Na afloop van deze plan-m.e.r. procedure kunnen dus nog andere m.e.r.-procedures volgen, bijvoorbeeld procedures gekoppeld aan het vaststellen van de gemeentelijke bestemmingsplannen. Geef in het MER een overzicht van de vervolgpcedures die worden voorzien.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

De structuurvisie bevat naast m.e.r.-(beoordelings)plichtige onderdelen ook kleinere ontwikkelingen. Ook deze kleinere ontwikkelingen kunnen afzonderlijk en/of gezamenlijk de nodige impact op het milieu hebben, denk hierbij aan de gevolgen voor verkeer door realisatie van verschillende kleine woningbouwprojecten. Het MER moet duidelijk aangeven wat het voornemen omvat (waarover een ruimtelijk besluit wordt genomen), en ingaan op de relevantie (nieuwe) ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten. Beschrijf ook in het MER op welke manier de verschillende ontwikkelingen elkaar beïnvloeden, van elkaar afhankelijk zijn, elkaar kunnen versterken of met elkaar in conflict zijn. Denk bijvoorbeeld aan concurrentie om ruimte (wateropgave versus herstructurering glastuinbouw) of juist meervoudig ruimtegebruik (waterberging onder kassen), de extra belasting van het verkeersnet, de gevolgen voor de leefomgevingkwaliteit en de effecten op de ruimtelijke kwaliteit

De Commissie adviseert om onderscheid te maken tussen:

1. de projecten en plannen die al bestuurlijk zijn vastgesteld maar nog niet ruimtelijk zijn geborgd;
2. de ontwikkelingen waarvoor bestuurlijk nog keuzemogelijkheden open staan en die binnen de planperiode (2020) worden gerealiseerd;
3. de ontwikkelingen die na 2020 zijn voorzien (een doorkijk).

3.2 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling⁶, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatie-

⁶ Beschrijf in het MER vooral de autonome ontwikkelingen met aanzienlijke milieugevolgen en/of de autonome ontwikkelingen die van invloed zijn op de voorgenomen activiteiten, doordat nieuwe mogelijkheden dan wel beperkingen ontstaan.

ven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.⁷ Het gaat hier vooral om grotere infrastructurele ontwikkelingen.

Onzekerheden

Op dit moment onderzoekt Rijkswaterstaat het tracé voor een tweede oeververbinding onder de Nieuwe Waterweg. Besluitvorming over het tracé zal naar verwachting op korte termijn plaatsvinden. De locatie van de tweede oeververbinding is bepalend voor de milieugevolgen binnen de gemeente. Rijkswaterstaat onderzoekt twee mogelijke locaties:

- de Oranjetunnel die ten westen van Maasdijk kan worden aangelegd; of
- de Blankenburgtunnel, meer naar het oosten bij Vlaardingen.

Om in de structuurvisie op de milieugevolgen en beperking dan wel kansen voor de planonderdelen van een tweede oeververbinding te kunnen anticiperen, adviseert de Commissie om gebruik makend van de meest haalbare scenario's zoals die reeds door Rijkswaterstaat in beeld zijn gebracht, (de gevolgen van) beide tunnels en verkeersaansluitingen in het Westland inzichtelijk te maken.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

De Commissie adviseert het beoordelingskader zo in te richten dat kan worden getoetst op milieugevolgen enerzijds en aan de bestuurlijke doelen anderzijds. De resultaten van deze toets op doelbereik kunnen worden gebruikt om mitigerende en/of compenserende maatregelen te formuleren, eventueel varianten/alternatieven te onderzoeken en (milieu)randvoorwaarden te formuleren voor de vervolgbesluitvorming. Vooral de koersnotitie biedt hiervoor voldoende aanknopingspunten. In dit hoofdstuk geeft de Commissie nog een aantal aanbevelingen. Ook heeft zij de volgende algemene aandachtspunten:

- Het detailniveau van de effectbeschrijving kan het detailniveau van de structuurvisie volgen. Het detailniveau en de wijze van beschrijving kan per onderwerp, gebiedsniveau en tijdshorizon verschillen.
- Ga bij de effectbeschrijving niet alleen in op negatieve gevolgen, maar ook op positieve veranderingen. Denk bijvoorbeeld aan kansen die de wateropgave biedt voor natuur en de ruimtelijke kwaliteit, het verminderen van hinder en verbeteren van de bereikbaarheid.
- Zet de effectbeoordeling visueel op. Focus daarbij op bestuurlijk lastige keuzen.

Voor de milieuaspecten die niet in dit hoofdstuk worden genoemd, kan worden volstaan met de uitwerking zoals in de notitie R&D is beschreven.

⁷ LTO-Noord wijst erop dat voor de Veilingroute de planologische procedure is afgerond. Ook vraagt de zienswijze aandacht voor de weergave op kaart van verschillende wegtracés en de Japanse tuin.

4.2 Bodem en water

Beschrijf in het MER de kwaliteits- en kwantiteitsaspecten van het watersysteem. De gemeente Westland heeft extra waterbergingscapaciteit nodig. Maak in het MER inzichtelijk hoe in de structuurvisie invulling wordt gegeven aan de waterbergingsopgave. Geef aan hoe hier bij de herstructurering van de glastuinbouw mee om wordt gegaan.⁸ Geef verder aan op welke wijze en in hoeverre de kwalitatieve wateropgave door het versterken van het groen-blauwe raamwerk en bijvoorbeeld de innovaties in de glastuinbouw wordt bereikt. Geef aan hoe deze maatregelen en effecten aansluiten op de wateropgave uit het gemeentelijke waterplan en geactualiseerde afspraken met het Hoogheemraadschap.⁹

4.3 Natuur

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft aan dat het MER inzicht zal bieden in de negatieve effecten van de structuurvisie op de natuur. Gezien de voorgestelde koers in de Koersnotitie mag worden verwacht, dat de realisering van groene zones (onderdeel van de voorgestelde koers tot 2020) ook leidt tot kansen voor de natuur. Preciseer daarom in het MER deze kansen en geef aan welke positieve gevolgen benutting van deze kansen heeft voor de natuurwaarden in de gemeente en de kwaliteit van de ecologische hoofdstructuur in de regio. Geef ook aan welke invloed de realisering van de kwalitatieve wateropgave zal hebben op de natuurkwaliteit.

Natura 2000-gebieden

Aan de west- en zuidzijde van Westland bevindt zich het Natura 2000-gebied Solleveld en Kapittelduinen (waarbinnen het Staalduinse Bos). Dit gebied is gevoelig voor vermestende en verzurende depositie. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft aan dat een voortoets wordt gedaan. De Commissie adviseert hierin na te gaan of de ontwikkelingen leiden tot meer stikstofdepositie, en in hoeverre sprake kan zijn significante effecten op Natura 2000-gebied 'Solleveld en Kapittelduinen' en op Natura 2000-gebieden in de directe omgeving (met name 'Voornes Duin' en 'Westduinpark en Wapendal').

Indien significante effecten van de structuurvisie niet op voorhand zijn uit te sluiten moet een passende beoordeling worden opgesteld. Betrek in dat geval bij de passende beoordeling ook de cumulatieve effecten van andere plannen op de Natura 2000-gebieden die door in de structuurvisie voorziene ontwikkelingen worden beïnvloed. Bij een planMER moet deze Passende beoordeling onderdeel uitmaken van het MER.

4.4 Leefomgeving

De kwaliteit van de leefomgeving is van invloed op de gezondheid van de bewoners van het gebied. Daarom is van belang dat het MER inzicht geeft in de gevolgen voor de leefomgeving.

⁸ Zie ook de zienwijze van het Hoogheemraadschap Delfland

⁹ De zienswijze van LTO-Noord wijst op geactualiseerde afspraken.

Beschrijf de bestaande en toekomstige knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit, geluidhinder, barrièrewerking, verkeersveiligheid of externe veiligheid, voor zover samenhangend met verkeer en vervoer van en naar planonderdelen. Voer de berekeningen uit op basis van het verkeersmodel, waar nodig aangevuld met onderbouwde inschattingen voor bijzondere mobiliteitsgenererende activiteiten zoals de doortrekking van de A4 en de realisatie van de nieuwe oeververbinding (tunnel). Maak bij de berekeningen onderscheid tussen bestaande gevoelige bestemmingen en nog te ontwikkelen gevoelige bestemmingen.

Presenteer de resultaten van zowel de geluid- als luchtkwaliteitsberekeningen op een contourkaart. Presenteer deze voor geluid vanaf de voorkeurswaarde van 48 dB (uitgedrukt in de Europese dosismaat L_{den}) in stappen van 5 dB.

Presenteer de resultaten van de luchtkwaliteitsberekeningen op verschilcontourkaarten¹⁰. Ga bij de berekeningen ook uit van concentraties onder de grenswaarden.¹¹

Geef aan waar en in welke mate wettelijke grenswaarden voor geluid en luchtkwaliteit worden overschreden en waar door de voorgenomen ontwikkelingen de geluid- of luchtsituatie wezenlijk zal veranderen. Beschrijf kwalitatief eventuele maatregelen om knelpunten te verminderen en de overschrijdingen van de wettelijke grenswaarden op te lossen. Geef tevens aan op welke wijze dit gedaan zal worden (bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen of voorzieningen aan woningen).

Beschrijf kwalitatief de gevolgen voor luchtkwaliteit en geluidhinder, uit oogpunt van volksgezondheid, ook al vallen die onder de wettelijke grenswaarden.¹² Geef in hoofdlijnen aan welke knelpunten er in de huidige situatie zijn op het gebied van externe veiligheid en werk uit of er knelpunten door het voornemen verdwijnen en of er nieuwe knelpunten ontstaan.

Beschrijf voor de te ontwikkelen bedrijventerreinen en reeds aanwezige bedrijvigheid kwalitatief hoe met de milieubelasting naar de omgeving zal worden omgegaan. Denk hierbij aan de methodiek van de inwaartse milieuzonering. Houdt hierbij rekening met het lokaliseren van lichte bedrijvigheid in de omgeving van gevoelige bestemmingen.

4.5 Landschap en cultuurhistorie

In de notitie reikwijdte en detailniveau wordt gesproken over aantasting van karakteristieke landschappelijke patronen en structuren, en cultuurhistorische waarden. Geef in het MER ook aan welke positieve effecten op landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit kunnen

¹⁰ Gebruik hiervoor klassebreedtes van 1,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ of minder, indien klassebreedtes van 1,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ onvoldoende onderscheidend is.

¹¹ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

¹² De Commissie wijst in dit verband op:

- de doelstellingen voor volksgezondheid zoals verwoord in het NMP4 en de Nationale Aanpak Milieu en Gezondheid (2008–2012);
- de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv). Het doel van de Wcpv is gezondheidswinst: het verlengen van gezonde levensverwachting, het voorkomen van vermijdbare sterfte en het verhogen van de kwaliteit van het leven. De Wcpv stelt dat gemeenten dit kunnen bewerkstelligen door gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen mee te laten wegen. De Wcpv verplicht de gemeenten elke vier jaar een nota gemeentelijk gezondheidsbeleid vast te stellen.

worden bereikt door o.a. het versterken van het groen-blauwe raamwerk en de herstructurering van de glastuinbouw.

4.6 Duurzame ontwikkeling

De koersnotitie geeft een duidelijke koers voor duurzame ontwikkeling tot 2020. In de energievisie is de duurzame energievoorziening nader uitgewerkt. Werk de (positieve) gevolgen van de voorgestelde koers nader uit. Geef aan of en hoe het voornemen een bijdrage kan leveren aan de (gemeentelijke) duurzaamheidsdoelen¹³. Ga hierbij specifiek in op de duurzame kansen van de glastuinbouwsector op het gebied van energie (aardwarmte en WKO) ook in relatie tot andere functies zoals woningbouw en de ruimtelijke consequenties hiervan.

Ga ook in op de noodzaak en de mogelijkheden voor klimaat adaptatie. Ga met name in op die maatregelen die een ruimtelijke component hebben (zoals water) en die in combinatie met andere doelen/functies kunnen bijdragen aan de realisatie van meerdere ambities van de gemeente. Geef ook aan of en waar het voornemen uitvoering van mogelijk toekomstig noodzakelijke adaptatiemaatregelen (zoals waterberging en meer ruimte voor water) bemoeilijkt of onmogelijk maakt, en wat dat betekent voor het ruimtelijk beleid na 2020.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieuinformatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

¹³ Zoals genoemd in de koersnotitie.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Westland

Besluit: vaststellen structuurvisie

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C11.1 en D11.4

Activiteit:

ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, herstructurering van glastuinbouw en infra-structurele ingrepen

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 23 februari 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 25 februari 2011 t/m 7 april 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 2 maart 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 12 mei 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

ir. J.J. Bakker

ing.msc. L.M. de Jong

mr. M.A.P.C. van Loon (voorzitter)

drs. L. Oprel

ir. M.L. Verspui

drs. F.H. van der Wind (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau PlanMER Structuurvisie Westland, RBOI Rotterdam B.V., Rotterdam, 4 november 2010;
- Koersnotitie Structuurvisie gemeente Westland, RBOI Rotterdam B.V., 12 november 2010;

- Visie Greenport Westland 2020, vastgesteld door de gemeenteraad van Westland op 26 april 2005;
- Evaluatie Greenportvisie Westland 2020, vastgesteld door de gemeenteraad van Westland op 14 december 2010;
- Waterplan gemeente Westland, Westlands Water Nu en Later, Gemeente Westland en Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2008;
- Energievisie gemeente Westland, mei 2007.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 12 april 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. LTO Noord Glaskracht, mede namens LTO Glaskracht Westland, Bleiswijk
2. Hoogheemraadschap van Delfland, Delft

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Structuurvisie gemeente Westland

De gemeente Westland heeft het voornemen een gemeentebrede structuurvisie op te stellen. Het gaat vooral om ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, herstructurering van glastuinbouw en infrastructurele ingrepen. Voor de structuurvisie wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-3261-0

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

